

g l a s

LETO VII. 17 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 15. 9. 1960

BOG V FILOZOFIJI FRANCETA VEBRA

V uvodnih mislih *Knjige o Bogu* pripoveduje Veber, da ga je mati "učila moliti Boga in [ga] navajala k... bogozornemu gledanju na svet in življenje". Tako gledanje je ohranil skozi vso ljudsko šolo in se je po sili domotožja še okrepilo v prvih letih srednje šole. Šele v višjih razredih mariborske gimnazije so našli pot do njegova drugačni nauki, zlasti panteistični in budistični. Kljub temu je po želji matere in tudi iz lastnega nagiba vstopil v mariborsko bogoslovje, kjer so ga zopet "prevzeli prvotni bogozorni vidiki", in je naslednje leto odšel na graško univerzo "samo zato, ker v drugem letniku [bogoslovja] ni bilo več filozofije". Tu je stopilo v ospredje podrobno delo in v takem stanju je prišel na ljubljansko vseučilišče. A isto podrobno delo, ne iskane bogozornega gledanja na svet in življenje, mu je zopet vrnilo prvotno otroško vero v Boga... Tako Veber sam.

In zares je v prvotnih Vebrovih delih bil Bog vsaj pozabljen. Pri njegovem meinongovskem predmetnoteoretskem stališču skoraj ni moglo biti drugače. A znano je, da se je filozof Veber razvijal, da je širil, poglobljajal in popravljajal osnove svojega filozofiranja. Glede na vprašanje, ki nas tukaj zanima in skoraj brez bibliografskih pomočkov, moremo vedeti, da je odkril posebno religiozno čustvovanje pri človeku, kar mu je prav zaradi predmetnoteoretskih osnov njegove filozofije moralo obračati pogled tudi na "predmet" tega čustvovanja. Odkril je dvojno, animalno in duhovno naravo človekovega življenja. Zlasti pa je odkril poleg meinongovske "predmetnosti" še posebno "stvarnost", ki ga je nato stalno zanimala ter ji je celo posvetil svoje zadnje objavljeno delo. Iz takega notranjega razvoja je že 1928, pred svojo boleznijo, napovedal v razpravi o *problemih predstavnosti produkcije* poznejšo *Knjigo o Bogu*, jo pripravil v *Filozofiji* (1930) in izdal pri Družbi sv. Mohorja v Celju 1934. Ukvarjanje s filozofijo sv. Avguščina, ki mu je ob 1500 letnici smrti posvetil posebno knjigo (1931), je tudi verjetno že plod takega zanimanja, enako analiza evangelijev v predavanjih v ljubljanskem radiu.

* * *

V *Knjigi o Bogu* razvija Veber svojih pet "poti k priznanju božjega bistva", ki jih v delu tudi kratko naziva dokaze, in so *istinitostna, veljavnostna, osebnostna, vrednostna* in *bistvogledna* pot do božjega bistva. O njih je sodil Ušeničnik, da so zanimive, a stare so se mu zdele bolj hodne. To je povsem pravilna sodba o njih: kljub podrobnemu analiziranju navajanih dejstev in mnogemu dokazovanju, Vebrove poti še zdaleč niso zelo dodelane ter puščajo mnogo negotovosti in dvomov.

Škoda, da je sedanja Vebrova usoda molk. Ne vemo, ali še kaj filozofira in piše, vemo, da ničesar ne objavlja. Ne vemo, kar bi nas tu še posebej zanimalo, kako bi v teh letih izpopolnjeval in poglobljajal in gotovo tudi popravljajal svoje dokaze. Govoriti moremo le o tem, kar je

(Dalje na 4. strani)

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA FILOZOFSKI ODSEK

Deseti kulturni večer bo v soboto dne 17. septembra ob 19 uri v dvorani Bullrich, Sarandí 41, Capital.

VEBROVE POTI K PRIZNANJU BOŽJEGA BISTVA

Predaval bo g. dr. *Vinko Brumen*

Lepo prosimo točne udeležbe,
ker bo zatem v isti dvorani druga prireditve.

"Kdo ima prav. Mojzes ali Ksenofon? Ali je Bog ustvaril človeka po svoji podobi, ali pa je le človek Boga ustvaril po svoji podobi? Vsa dozdevanja bi dala prav Ksenofontu in vendar je Mojzes tisti, ki govori resnico. In v bistvu mu daje Ksenofon prav. Kajti on ne govori o istem Bogu, niti o isti sliki in zaradi tega se zdi, da je debata o tem vedno odprta. Pri tem pa ni Ksenofontov namen, da bi zanikal božanstvo; nasprotno mu je v nalogo, da svari človeka, ki se lovi med bogovi, ki si jih vari. In kristjan mu more dati v tem prav. Tega "revolucionarnega intelektualca" mora prištevati v število tistih, ki so orali pot resnici. Njegov prezir nad bogovi s človeškimi oblikami je odlično pozitivno dejstvo in njegov klic izziva v človeku prijeten odmev. Najprej se rodi v človeku sila, še ne oblikovana, in ga privede onstran zanikanja bogov. Umaknejo naj se tedaj vse tiste stvaritve naših strasti, strahov, jeze, želja in prividov. Proč tedaj s tistimi bogovi, ki jih je "iznašel sovražnik človeškega rodu zato, da bi bili dovoljeni vsi zločini in da bi bilo za vedno osmešeno božanstvo. Proč s temi bogovi nič, ki nas prepuščajo samim sebi in nas silijo v sužnost. Proč vsi ponarejeni bogovi!"

Henri de Lubac:

"Sur les chemins de Dieu".

GLEDALIŠKI ODSEK

pripravlja uprizoritev drame

J. A n o u i l h a
M E D E J A

Predstava bo v soboto 1. oktobra ob osmih zvečer v dvorani sester frančiškank, na Arroyo 909.

GLASBENI ODSEK pripravlja

K O N C E R T

ki bo v petek 21. oktobra ob 20 uri.

Podrobnosti o obeh prireditvah bomo objavili v prihodnji številki Glasa

ZGODOVINSKI ATLAS SLOVENIJE

bo kmalu izšel kot zaključek V. letnika naših publikacij.

O SODOBNI KNJIŽEVNOSTI

Na devetem kulturnem večeru Slov. kult. akcije je v soboto 3. septembra predaval Ruda Jurčec o "Svetu sodobne književnosti doma in v svetu". Večer je bil v okviru literarnega odseka, vodil ga je Zorko Simčič. Pred polno dvorano poslušalec je predavatelj razvijal glavne misli, ki prepletajo sodobno književnost in je nakazal formalni okvir in estetične prijeme sodobnega pisanja tako v zahodnem kakor tudi v vzhodnem svetu. Poleg tega je obrazložil nekatere tokove, ki skušajo bistvo prenesti na druge osnove. V končnem delu je podal nekatere slike iz sodobnega literarnega ustvarjanja v domovini.

Pred debato, ki se je začela po odmoru, je g. Simčič zaprosil navzoče, da bi po svojih močeh pomagali pri akciji uprave Slov. kulturne akcije za povečanje števila naročnikov naših knjižnih edicij in šestega letnika. Debata je bila razgibana in obilen aplavz ob koncu je nazorno pokazal, kako je bilo obravnavanje problemov in snovi na mestu in potrebno.

odmevi

— Prijatelj našega lista piše: "Nekaj številčk Glasa je prišlo znancu v roke v domovini. Sporočil je, da jih je z veseljem prebral. Zelo je srečen nad delovanjem SKA in se nad vse zadovoljivo izraža o člankih in vseh poročilih v Glasu". — Čestitam, vztrajajte in ne klonite!

"Slovenska država", ki izhaja v Torontu, je v avgustovi številki ponatisnila odlomke iz nedavnega članka v Glasu o Slovenicah v svetu. Ista številka prinaša tudi pregled vsebine Mledobja (3/4 - V.).

kronika

— JUBILEJNO NAROČNINO je plačal g. Božo Eiletz, Colonia (Uruguay), 800.— pesov. Za tiskovni sklad Glasa so darovali: gg. Šmalc 30.—, Jemec 30.— in Gorše 20.— pesov, vsi iz Lanusa.

Vsem iskrena hvala!

— Največja javna knjižnica v Trstu je Biblioteka del Popolo di Trieste. Danes ima nad 36.000 knjig. Na leto si izposodijo Tržačani nad 35.000 knjig. Knjižnica ima tudi slovenski oddelek z okoli 600 knjigami, ki so izbrane po načelu: samo novo in najnovjše. Direktor knjižnice dr. Stelio Crise pa je v izjavi slovenskim časnikarjem izvajal, da mu je žal, ker si tržaški Slovenci le malo izposojujejo slovenske knjige. Ne da ne bi bilo med obiskovalci Slovencev, vendar si raje izposojujejo italijanske knjige, slovenski razumniki zlasti znanstvene. In vendar je slovenska policia kar pestro založena; med drugimi so zastopani vsi slovenski klasiki znane najnovjše ljubljanske izdaje.

SPUTNIKI, KRUH IN SVOBODA (nekaj iz moskovskih komentarjev): Pred letom, 12. septembra (ko se je Hruščev odpravil na

V S P O M I N

Za slovaški večer, ki ga je Slovenska kulturna akcija priredila v soboto 16. julija, je dala na program tudi besedo pisatelja J. C. HRONSKEGA ter prevod nekaj poglavij iz njegove najnovjše knjige "Svet na Tresovisku", ki je izšla letos maja meseca. Hronsky je glavni slovaški pisatelj v emigraciji. Bil je predsednik centralne slovaške kulturne ustanove Slovaške matice v Turčianskem Svetem Martinu ter tudi zdaj v emigraciji predsednik pripravljalnega odbora za Zamejsko Slovaško matico, ki so jo hoteli letos ustanoviti v Buenos Airesu kot centralno kulturno ustanovo nekako s podobno nalogo kot jo ima naša Slovenska kulturna akcija. Zanimivo je, da sta predemigracijski predsednik in njegov tajnik v Buenos Airesu, Hronsky in dr. Mečiar, ter bi bila tako naslonitev na slavno tradicijo veliko lažja in naravnost organska. Že maja meseca je Hronsky z veseljem obljubil svojo udeležbo v primeru, da bi Slovenci napravili slovaški večer, kakor mu je idejo poročal v imenu literarnega odseka Slov. kult. akcije dr. Tine Debeljak. Zato smo bili sigurni, da se bo vabilu z veseljem odzval in smo računali z njegovo udeležbo. Toda nekaj dni preje — 13. julija ga je zadel kap in 15. je bil že pokopan. Dan pred slovaškim večerom, ki se je nato spremenil v večer v njegov spomin. Dr. Mečiar je tedaj povedal, da je eno zadnjih pisem, ki jih je pisal Hronsky, bilo opravičilo dr. Debeljaku, da se ne bo mogel udeležiti večera zaradi bolehnosti. Pismo je videl ob smrti na njegovi mizici. Zdaj je prišlo na naslovnika. Verjetno je to zadnje pismo in podpis pod njim zadnji njegov podpis v življenju. Ker je pismo izredno lep prinos k medsebojnemu slovaško-slovenskim stikom v emigraciji in je bilo namenjeno, da se prebere v opravičilo njegove odsotnosti na slovaškem večeru, ga priobčujemo v celoti — v njegov spomin.

"Visokospoštovani gospod,

prisrčno se Vam zahvaljujem za Vaše cenjeno pismo in zelo mi je hudo, da Vam ne morem obljubiti svoje udeležbe na večeru, ker sem nekoliko bolan, kakor tudi soproga, ki je pred ne-

Literaturna propagandna revija "Le carte parlanti" (okt. 1959) objavlja članek italijanskega pisatelja Carla Montella, ki je obiskal Jugoslavijo. Članek nosi naslov: Kultura v Jugoslaviji. Zanimivo je, da govori pisatelj o jugoslovanski kulturi, ne ve pa nič o posameznih narodnih književnostih narodov v Jugoslaviji. Naštevava sicer razne univerze v državi, ve za beograjsko, zagrebško in sarajevsko (?), na ljubljansko univerzo pa je kar pozabil. Navađa, da ni opazil "socialističnega realizma" v literaturi in v umetnosti in da moreta pisatelj in umetnik pisati in ustvarjati svobodno, samo v politiko se ne sme ta vmešavati. Zelo hvali založniško politiko in pravi, da se morajo založniška podjetja voditi po čisto trgovskih vidikih. Opozarja tudi na ugodnost, ki jo imajo pisatelji, ki so člani svojega sindikata: sindikat jim posreduje službe v javnih kulturnih ustanovah in v državnih podjetjih in meni, da bi tu-

di v Italiji morali imeti tak sindikat, ki bi imel enak dostop do podeljevanja dobrih služb. Seveda pa pri tem ne vidi nevarnosti kontrole in usuznjeneosti, ki jima mora umetnik podleči, ko postane član takega uradnega sindikata. Zelo podčrtava dejstvo, da znaša naklada vsakega dela v Jugoslaviji 4000 do 5000 izvodov, kar je izredno veliko za državo, ki šteje 18 milijonov ljudi. V Italiji si založniki dovoljuje naklodo z največ 2000 izvodi — v državi s 50 milijoni ljudi! Izračunal je, da izda v Jugoslaviji vsak prebivalec šest do osemkrat toliko za knjige ali za kulturne potrebe kot pa v Italiji. Za najboljšega sodobnega pisatelja v Jugoslaviji ima Miodraga Bulatovića, urednika revije "Nin" v Beogradu. Ta piše v Kafkovem stilu in vendar zato nima težav z oblastmi. Poudarja tudi, da je literarno znanje na splošno zelo veliko in tudi "strojepisne po pisarnah poznajo Moravio in Pratinolija ter Hemingwaya in Stein-

kaj dnevi prebolela velik srčni napad, in zato mi še ne kaže iti z doma.

Vljudno prosim, izročite moj srčni pozdrav vsem udeležencem. Visoko cenim ta začetek naših bodočih plodnih stikov. Smo pri kulturnih vprašanjih v času, ko se daje prednost politiki, ki ima nedvomno veliko poslanje, toda pri kateri je mnogo razlik v nazorih in poteh. Kultura kakor tudi zgodovina naroda ja pa le ena, in pri tej morajo sodelovati vsi, ki se čutijo člani naroda. In imajo dolžnost sodelovati. Prepričan sem, da taki nazori vodijo tudi Vas, in da izvršujete najpomembnejšo službo na utrditvi slovenske zavesti, kar ima danes v teh danih okoliščinah še svojo posebno ceno in posebno poslanstvo.

Mi smo majhni narodi, na bojišče ne bi mogli postaviti velikih divizij tankov, toda ni treba biti majhni v rodoljubju. V kulturi moremo biti toliko vredni, kolikor razumevanja najdemo med svojimi, če združimo vse sile, ki bi se odločile narod duhovno dvigniti.

Če se ta sedanji stik —kakor verujem— izvrši v tem duhu, da se pokažejo za bodočnost čeprav le skromni znaki iskrenega sodelovanja, bom tega zelo vesel in rad izjavljam, da se pridružim sodelovanju z vsemi svojimi skromnimi silami. Če nisem danes med Vami, bom pa z Vami vselej, kadar pride konkretna prilika za skupno sporazumevanje.

V zamejstvu oživljamo Slovaško matico takšno, kakor je bila na Slovaškem, ki je rada podpirala vzajemno spoznavanje predvsem kulturnega življa med slovanskimi brati in ki je tudi s spoštovanjem gledala na slovensko kulturno delovanje, čemur je kajkrat dala jasni izraz, in tako bo nadaljevala tudi v izgnanstvu, da bi se ne izneverila svojemu poslanstvu.

Kakor želim svojemu narodu polni kulturni razmah na tujih tleh, tako želim nadaljnega uspeha tudi Vam.

Z bratskim pozdravom

J. C. Hronsky

Luján, 10. julija 1960.

becka. V Italiji pravi, "smo daleč od tega..."

— "SVOBODNA SLOVENIJA" štev. 27, 7. jul. 1960) prinaša kritično poročilo o knjigi "Dnevi smrtnikov", ki ga je napisal Štefan Tonkli. Ob zaključku ugotavlja: "...po Dnevih smrtnikov bomo segali in ob prebiranju starih ran naj se obnavlja še stara ljubezen do vsega, kar nas je nekoč navduševalo in spomin preteklih bojev in krivic naj nam da moč za nov pogum — kajti pravda si še končana..."

V Neaplju je bil Kongres za evropsko kulturo. Prvič so bili navzoči delegati iz Moskve, pa tudi iz Francove Španije. Baje je bilo zanimivo opazovati, kako so se shajali in se razgovarjali zastopniki Španije, Moskve in Titove Jugoslavije. Kaj so mogli najti skupnega, ni bilo mogoče ugotoviti. Moskovski delegati so n.p.r. z navdušenjem poročali, da je sov-

jetska vlada ustanovila posebno univerzo za črnske študente iz Afrike in Azije. Živeli bodo v konviktu univerze kot štipendisti moskovske vlade. Ko so jih drugi delegati vprašali, če bodo študenti lahko obiskovali predavanja z drugimi "belimi" tovariši, so v presečenju vseh sovjetski zastopniki tudi osupli izjavljali, da je to v Moskvi nemogoče...

Glas Vam rad
služi!

Podprite ga v
tej SLUŽBI!

DARUJTE ZA SKLAD!

obisk v ZDA), so Rusi poslali raketo na luno. Signalizacija z rakete je prenehala točno ob času, ko bi morala preleteti razdaljo med zemljo in luno. V tem je videla agencija Tass glavni dokaz resničnega srečanja rakete z luno. Signalne naprave so seveda lahko prenehale delovati tudi iz kakega drugega razloga. Zato je bil dvom o uspehu ruske rakete opravičen, zlasti zato, ker je bil politično in propagandno izrabljen že prvo minuto ob obisku Hruščeva v ZDA.

Tudi v Rusiji niso vsi navdušeni za sputnike in rakete. Mnogim ni všeč, da njihovi uspehi zastirajo resnične potrebe ljudstva in požirajo bajneslovne vsote, ki bi se mogle uporabiti v korist preprostega delavca. O tem govori pismo N. Aleksejeva, ki ga je 11. junija 1960 objavila "Komsomolskaja pravda":

"Spoštovano uredništvo! Nikoli nisem pisal ne o slabem ne o dobrem, ne z grajo ne s pohvalo. Pišem vam, ne zato, da bi preskusil pero, kot pravijo, ampak zato, da bi izrazil svoje mnenje (in ne samo svoje) o tem, kar berem in slišim o raketah, poslanih v vesolje.

Naši učenjaki so poslali raketo na luno. Ne bom odrekal, da se ne resnično prilunila. Seveda je to velik dogodek, veliko hrupa je napravil. Toda, pogledjmo, kot se pravi, medaljo še z druge strani in se vprašajmo: Kaj so dali ti sputniki in rakete navadnemu smrtniku in meni med njimi? Jaz, na primer, sem bil na večer pred izstrelitvijo rakete dolžan 300 rubljev in sem jih še sedaj, kljub posrečeni izstrelitvi.

Ali se vam ne zdi, da je ta zavzetost za sputnike in sploh za vesolje nesodobna, ali točneje, predčasna? S tem hočem reči, da je pri nas še do grla mnogo del, ki jih moramo opraviti na zemlji: manjka nam stanovanj, otroških domov, blago in potrebščine so drage. A te rakete brez dvoma požirajo toliko, da bi zaštokali, če bi vedeli, koliko stanejo. Recite komur koli od delavcev: Glej, Ivan, če bi mi ne izstrelili te rakete, bi tvoj Vladimirček že začel hoditi v otroški vrtec; meter bostona (voljeno blago) bi stal dvakrat manj; mogel bi kupiti električni likalnik - prepričan sem, da bi Ivan dejal: Zaboga, ne spuščajte teh raket!

Rakete, rakete, rakete — komu so vendar zdaj potrebne! Zaenkrat me luna prav nič ne briga — mizo mi bolj bogato pogrni. Potem se bo mogoče sprijazniti z luno...

Objavite ali ne, kakor hočete, to je vaša stvar. A dvomim, da bi tvegali.

Ravnodušen sem do teh sputnikov in raket. Prerano je, nekoristno. — S pozdravom Aleksej N."

Uredništvo "Komsomolskaje pravde" je poverilo inženirju L. Podvojskemu, da je odgovoril gospodu Alekseju. Inženir iz moskovske tovarne "Srd in kladivo" vprašuje N. Alekseja, kakšen človek je človek, ki misli več o jedi in pijači kot pa o časti rodne zemlje in ga prepričuje: "Mi istočasno gradimo rakete in domove." Proti koncu pa navaja mnenje nekega moskovskega delavca o pisanju N. Alekseja: "Moti se tovariš. Treba bi mu bilo razložiti. Morda je pri njih slaba preskrba. Saj ni iz Moskve..."

Da, N. Alekseja ne odbijajo rakete same, pač pa njih zloraba v propagandne namene in brezbriznost vlade za resnične potrebe ljudstva.

Ljudje v Rusiji so danes potrebni predvsem "kruha in svobode, ne pa idiotskih sputnikov", kakor je zapisala pred kratkim neka študentka v svojem pismu, ki ga je prezrla rdeča cenzura. — Kk.

Podprite akcijo za pridobivanje naročnikov!

Sporočite nam imena in naslove prijateljev!

— Nemška pisateljica Gertrud von L. Fort je v gledališču Cuvilles v Monakovem brala svoj novi roman "Zadnje srečanje", ki ga je napisala koncem leta 1959. Pesnica je v tem delu spet izbrala vsebino greha in milosti kot glavno témo. Junakinji sta markiza Montespan in Lu'isa de la Misericorde, znani osebnosti iz dvora kralja Ludvika XIV. v Versaillesu v prvem desetletju 17. stol.

— Nemško prosvetno ministrstvo je sklenilo zbrati vse nemške ljudske pripovedke in sicer na magnetofonski trak. Ko bodo zbrali nemške pravljice, bodo na enak način "zapisali" tudi vse glavne pravljice zahodne Evrope in potem z vsega sveta. Pozneje bodo pravljice sneli na mikrofilme in filme posojali po vsem svetu.

— Mesto Grosszimmern v Nemčiji je priredilo mednarodno tekmo pevskih zborov. Udeležilo se je tekme 32 nemških in 6 inozemskih pevskih zborov, med temi dva iz Slovenije: Koroški akademski oktet in pevski zbor "Slavko Klavora". Oktet si je s Foerstarjevo pesmijo "Večerni ave" priboril 3. mesto, v kategoriji narodnih pesmi pa z Gotovčevo "Momčeto" prvo mesto. V skupnem ocenjevanju si je Oktet priboril drugo mesto takoj za nemškim "Teutonio", na tretje mesto pa je prišel zbor "Slavko Klavora". Drugi dan tekmovanja je bil javen in so zbori zapeli po eno narodno in umetno pesem. Oktet je zapel Gallusovo "Ecce cuomodo" in Mirkovo "Kolo" in zasedel prvo mesto. Nastop zborov iz Slovenije zlasti pa okteta je vzbudil v Nemčiji izredno pozornost, za najboljšega dirigenta na turnirju na je bil izbran Ciril Kopač, vodja zbora "Slavko Klavora".

— Svetovni glasbeni festival je bil letos junija v Kölnu. To je bila 34. prireditev Mednarodne zveze za sodobno glasbo. Mestna občina je podelila ob tej priliki nagrado najboljšemu komponistu. Žirija je za to nagrado izbrala Borisa Blacherja iz Berlina. Na festivalu je sodelovalo 20 držav iz Evrope, Azije in obeh Amerik. Velik uspeh

je žel jugoslovanski komponist Milko Kelemen za svojo kompozicijo "Skodion". Sklenjeno je bilo, da bo 35. festival leta 1961 na Dunaju.

Državna založba Slovenije je izdala v zbirki Večni sopotniki pesnitev M. J. Lermontova Mciri. Poslovenil jo je Mile Klopčič, ilustriral pa Vladimir Lukovič.

Pisatelj Anton Ingolič nadaljuje s pisanjem povesti, ki zajemajo Slovence v izseljenstvu. Lani je izdal roman Kje ste, Lamutovi; letos pa je izšlo drugo delo Nebo nad domačijo. Popisana je vrnitev slovenske družine iz Holandije.

Nemška gledališča so bila med prvimi, ki so Claudelova dela uspešno uprizarjala in to že takrat, ko v Franciji v uspehe Claudelovih dram še niso verovali. Pred kratkim je gledališče v Essenu uprizorilo Claudelovo tragedijo "Protej" in je vsa nemška kritika o uspehu mnogo pisala.

Gustav Gründgens, sloviti nemški igralec in režiser, je v Hamburgu začel filmati Goethejevega "Fausta". Gründgens bo igral Meffista. Fausta pa bo igral Willi Quadflieg, Margareto pa Ella Buechi.

Na filmskem festivalu v Valenciji je prvo nagrado prejel nemški dokumentarni film "Umetnost in tehnika baleta". Za najboljšo igralko je žirija izbrala nemško igralko Mariko Röck. Na festivalu je sodelovalo 12 držav.

Letos poteka sto let, kar je umrl nemški filozof Schopenhauer. V zahodni Nemčiji bo več filozofskih kongresov in študijskih dni v počastitev njegovega spomina. Glavna prireditelja bo v Frankfurtu v Pauluskirche, ker je bil Schopenhauer 29 let profesor v Frankfurtu. Članki pišejo, da je bil Schopenhauerjev vpliv velik: Nietzsche se ni nikdar otreseel njegovega vpliva in tudi glasba Richarda Wagnerja nosi njegove sledove. V prostorih karmeličanskega samostana pa bo razstava rokopisov,

prvih izdaj in slik Schopenhauerjevih del.

Samostan v Beuronu pripravlja veliko razstavo bibličnih tekstov. Sploh je samostan odločil raziskovati vire iz začetkov krščanstva, zlasti pa nastanek sv. pisma. Tako bodo na razstavi dokazi o tem, da je bila "vulgata" in pisma sv. Pavla ustvarjena v Rimu in sicer leta 380 po Kr. in ne šele v 5. ali v 6. stoletju, kakor so do zdaj trdili. Razstava bo bogata po prvih listinah in bodo s filmi podali pаметke vseh najstarejših rokopisov z vsega sveta, ki so v zvezi s sv. pismom.

V Berlinu je bil kongres za kulturno svobodo. Kongrese prireja vsako leto posebna Zveza za obrambo kulture in je pod pokroviteljstvom UNESCO. Na letošnjem kongresu so razpravljali o témi; Napredek v znamenju svobode. Glavna predavanja so zajemala: Uspeh in poraz sodobne demokracije. Kriteriji za oceno sodobne družbe, Slikar, njegovo občinstvo in trgovina z umetninami, Posledice nihilizma v duhovnosti sodobnega človeštva. Uvodno predavanje je imel bivši predsednik zahodne nemške republike, prof. T. Heuss; predavali pa so med drugimi tudi pisatelj Ignazio Silone, ameriški fizik Oppenheimer, ameriški zgodovinar Hans Cohn, nemški filozof Litt, francoski sociolog Raymond Aron, angleški pisatelj Stephen Spender, bivši ameriški poslanik v Moskvi George Kennan, italijanski zgodovinar Lionello Venturi in španski esejist Salvador de Madariaga. O razvoju svobode za kulturo v Afriki je predaval Ayo Ogunsheye iz Nigerije, o razvoju v Aziji pa Burra Venkatappiah iz Indije.

Znani švicarski diplomat in zgodovinar Carl J. Burckhardt je napisal svoje spomine iz časov, ko je bil najbolj zapleten v pripravo za drugo svetovno vojno. Od 1937 do 1939 je bil vrhovni komisar Zveze narodov v Gdansk. Knjiga nosi naslov "Moja misija v Gdanku 1937-1939". Največje presenečenje v knjigi je razgovor, ki ga je Burckhardt kot vrhovni komisar Gdanska imel v Berlinu tik nred izbruhom sovražnosti z italijanskim veleposlanikom Attolico, ki mu je odkrito nakazal poraz Nemčije in njenih zaveznikov v drugi svetovni vojni. Attolico mu je tedaj razlagal načrte, kako naj se narodi pripravijo na "notranji odpor" proti diktaturam.

(Dalje s 1. strani)

tedaj mislil, ali natančneje, o tem, kar je napisal v *Knjigi o Bogu*. Niti njegova tedanja vseučiliška predavanja niso na razpolago.

* * *

Dne 20. septembra t.l. dopolni Veber 70 let, to je, doseže nekoč določeno skrajno mejo akademske delavnosti. V teh dneh bi se poslavljajal od univerze, po štiridesetih letih svoje prisotnosti in o njem bi se pisalo. A je oddaljen že nad 15 let in mislim, da ga nihče ne omenja. Naj bo predavanje pri Slovenski kulturni akciji tudi poklon iz daljave, od učenca, ki ni nikoli veljal za pravovernega.

VINKO BRUMEN

"GLAS" je štirinajstdnevnik. Izdaja ga Slovenska kulturna akcija, Alvarado 350, Ramos Mejia, FCNDFS, Bs. Aires, Argentina. Ureja Ruda Jurčec. Tiska tiskarna "Federico Grote", Montes de Oca 320, Buenos Aires.